

องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

เรื่อง การส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการพัฒนา

ตลาดทุเรียนป่าละอู

ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้ นายณรงค์ กือเย็น

วันเดือนปีเกิด 5 กรกฎาคม 2505

หมายเลขบัตรประชาชน 3 7707 00120 07 4

ที่อยู่ 33 ม.6 ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

โทรศัพท์ 081-0193922

ความเป็นมา

นายณรงค์ กือเย็น เริ่มอาชีพทำสวนเมื่อปี พ.ศ.2545 ในพื้นที่ 12 ไร่ ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปลูกไม้ผลแบบผสมผสานหลายชนิด คือ ทุเรียนหมอนทอง ทุเรียนชะนี เงาะพันธุ์โรงเรียน ลองกอง สะตอ มะม่วง และไม้ป่ายืนต้นหลายชนิด โดยก่อนหน้านั้นนายณรงค์ยึดอาชีพประกอบธุรกิจขายเนื้อหมูในตลาดฉัตรไชย อำเภอหัวหิน จัดหาวัตถุดิบส่งโรงแรมชั้นนำภายในอำเภอหัวหินและทำธุรกิจเปิดร้านอาหาร ด้วยความรักธรรมชาติ ไม่ชอบความวุ่นวายในสังคมเมือง ประกอบกับความมีใจรักในการทำเกษตร จึงเริ่มเปลี่ยนอาชีพโดยมาซื้อที่ดินในตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ปลูกสับปะรด สภาพดินแข็งหรือดินดานและเสื่อมโทรมขาดธาตุอาหารอย่างมาก ทำให้ต้องใช้เวลาฟื้นฟูสภาพดินเกือบ 6 ปี โดยการหาความรู้ใหม่ทั้งหมดจากด้านการเกษตร การบำรุงฟื้นฟูรักษาสภาพดิน ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคมากมายในการลองผิดลองถูก นายณรงค์มีการทำการเกษตรที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลายๆ ด้าน เช่น ทรัพยากรดิน มีการบำรุงรักษาดิน โดยการไ้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยน้ำหมักสูตรผักผลไม้ และสูตรปลาหมักปุ๋ยเคมี ปลูกพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นของหน้าดินและเป็นการลดการใช้สารกำจัดวัชพืชด้วย มีการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน มีการทำเกษตรแบบวนเกษตร ปลูกไม้ผลผสมผสานกับการปลูกไม้ป่าและเน้นการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4อย่าง วนเกษตรในพื้นที่นายณรงค์ทำให้สภาพพื้นที่และสภาพใกล้เคียงกลับมามีความชุ่มชื้นตามธรรมชาติลดภาวะสภาพอากาศแห้งแล้งได้เป็นอย่างดี ในส่วนที่อยู่อาศัยมีสัดส่วนเหมาะสมและเปิดเป็นโฮมสเตย์ให้แก่ผู้ที่สนใจธรรมชาติ และการทำเกษตรแบบผสมผสานเชิงวนเกษตรตลอดจนการจัดการสวนไม้ผลตามหลักวิชาการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ผลิตไม้ผลมีคุณภาพได้มาตรฐานปลอดภัย

องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

1) ฟื้นฟู บำรุงสภาพดินที่เสื่อมโทรม

ปลูกหญ้าแฝกเป็นจำนวนมากในพื้นที่เพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน หน้าดินตื้น เนื่องจากพื้นที่ปลูกไม้ผลมีความลาดเอียงสูงมาก บางช่วงมีความลาดเอียงถึง 50 องศา นายณรงค์เลือกหญ้าแฝกดอนหรือหญ้าแฝกป่า สายพันธุ์ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเหมาะกับสภาพดินในพื้นที่ลักษณะดินร่วนปนทราย และดินลูกรัง และแห้งแล้งขาดน้ำ

2) ปลุกพืชคลุมดิน

นายณรงค์เป็นผู้ริเริ่มปลุกต้นกระดุมทองเป็นพืชคลุมดิน เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ดิน ป้องกันวัชพืชขึ้น เป็นการลดต้นทุนในการกำจัดวัชพืชและเป็นแนวทางสนับสนุนไม่ใช้สารกำจัดวัชพืช ต้นกระดุมทองเป็นพืชเป็นไม้ล้มลุกอายุหลายปีร่ายผลยังไม่ยาวจึงไม่แย่งอาหารไม้ผล ลำต้นแตกแขนงทอดราบไปตามพื้นดินปลายกิ่งมักชูตั้งขึ้น ชอบแดดจัด ดอกสีเหลืองเข้มไม่ต้องการการดูแลมากซึ่งเหมาะกับพื้นที่ปลูกไม้ผลของนายณรงค์

3) พื้นฟูระบบน้ำ

ในพื้นที่ของนายณรงค์มีทางน้ำไหลผ่านช่วงฤดูฝนแต่ในช่วงฤดูแล้งน้ำขาดแคลนเวลาผ่านไปหลายปีนายณรงค์ได้สังเกตว่าบริเวณธารน้ำมีความชื้นในหน้าแล้งด้วยความสงสัยจึงหาข้อมูลและได้สรุปว่าบริเวณนี้หน้าจะเป็นแหล่งน้ำซับ จึงขุดบ่อน้ำซับขึ้นทำให้นายณรงค์มีน้ำใช้เพื่อทำการเกษตรตลอดทั้งปี และด้วยสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก จึงคิดวิธีการส่งระบบน้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือประหยัดต้นทูน ลดการใช้พลังงาน โดยดึงน้ำจากบ่อน้ำซับเก็บไว้ในถังเก็บน้ำที่สูงในพื้นที เมื่อถึงเวลาให้น้ำไม้ผลจึงเปิดวาล์วให้น้ำจากถังเก็บน้ำไหลไปตามระบบน้ำ (สปริงเกอร์) โดยใช้แรงดันน้ำจากที่สูงสู่งที่ต่ำ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะช่วยลดต้นทุนเรื่องค่าไฟอย่างมาก

4) การผลิตทุเรียน

นายณรงค์มีรายได้ต่อปีจากการปลูกทุเรียน จำนวน 5 ไร่ เฉลี่ยประมาณ 137,350 บาท ซึ่งเป็นรายได้สุทธิเมื่อหักต้นทุนการผลิตแล้ว จะเห็นว่านายณรงค์มีต้นทุนในการผลิตทุเรียนน้อยเนื่องจากการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ไม่ใช้สารกำจัดวัชพืชและแรงงานในการกำจัดวัชพืชเนื่องจากการปลูกพืชคลุมดิน(กระดุมทอง) ทำให้ไม่มีหญ้าในสวนทุเรียน

ปีการผลิตทุเรียน	ต้นทุนการผลิตต่อไร่	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่	ราคาขาย/กก.	รายได้/ไร่	รายได้สุทธิ
ปี2556	14,500	1000 กก.	80 บาท	80,000	65,500
ปี2557	15,240	1200 กก.	160 บาท	144,000	128,760
ปี2558	16,210	1300 กก.	180 บาท	234,000	217,790

5) ผลผลิตสินค้าเกษตรตามหลักการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

นายณรงค์ได้เข้าร่วมอบรมการให้ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามหลักการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) พี่ชุกุเรียน และได้ปฏิบัติตามแนวทางเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) สืบเนื่องมาหลายปีและได้รับการรับรองจากกรมวิชาการได้ผลิตสินค้าเกษตร ทูเรียน ไม้ผลต่างๆ ที่ได้มาตรฐานปลอดภัยสู่ผู้บริโภค

6) การเชื่อมโยงและพัฒนาตลาดทุเรียน

กลุ่มผู้ปลูกทุเรียนป่าละอู ได้มีการประชุมและวางแผนการพัฒนาตลาดการขายปลีกทุเรียนป่าละอู โดยนายณรงค์ได้ร่วมเป็นแกนนำสำคัญในการผลักดันนโยบายดังกล่าว โดยเมื่อปี 2557 กลุ่มผู้ปลูกทุเรียนป่าละอูได้สร้างตลาดและประชาสัมพันธ์ทุเรียนป่าละอูอย่างจริงจัง สามารถมีตลาดกระจายสินค้าในใจกลางเมืองหัวหิน ตลาด Hypermarket ณ ศูนย์การค้า มาร์เก็ตวิลเลจ หัวหิน และ สุวรรณภูมิ กรุงเทพฯ โดยพุ่งเป้าไปที่กลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ และกลุ่มนักธุรกิจ หลังจากได้กระจายสินค้าไปแล้วปรากฏว่าได้รับการตอบรับที่ดีมาก เนื่องจากทางกลุ่มทุเรียนป่าละอูมีการควบคุมเรื่องคุณภาพ และความใส่ใจต่อลูกค้า ทำให้มีการกระจายสินค้าในปีต่อมาเรื่อยๆ

จากความเข้มแข็งของกลุ่มทุเรียนป่าละอู ทำให้นักลงทุนได้เข้ามาสนใจและวางแผนการพัฒนาตลาดต่อ โดยมีแผนการตลาดจำหน่ายทุเรียนป่าละอูผ่านทางเว็บไซต์ และขนส่งถึงมือผู้บริโภคโดยตรง

นายณรงค์และกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนได้เห็นความสำคัญของความเป็นอัตลักษณ์ของทุเรียนป่าละอู ซึ่งมีรสชาติอร่อย หวานมัน เมล็ดลีบ เนื้อเยอะ กลิ่นไม่รุนแรง ทำให้มีชื่อเสียง และราคาสูง จึงมีแม่ค้าหลายคนแอบอ้างนำทุเรียนจากที่อื่นคุณภาพไม่ดีจากแหล่งอื่นมาแอบอ้างเป็นทุเรียนป่าละอูหลอกลวงผู้บริโภค ทำให้ทุเรียนป่าละอูเสียชื่อเสียง ดังนั้นจึงได้หารือร่วมประชุมหลายภาคส่วนแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มผู้ปลูกทุเรียน ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ และสำนักงานเกษตรอำเภอหัวหิน ร่วมกันหาข้อมูลและสนับสนุนการยื่นขอจดเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ชื่อ ทุเรียนป่าละอู ซึ่งในปัจจุบันได้ผ่านการคัดเลือกแล้วและประกาศเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การสร้างแบรนด์โดยขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นการสร้างความยั่งยืนการประกอบอาชีพทำสวนเพราะจะเป็นตัวกำหนดหรือแรงผลักดันให้พัฒนาสินค้าทุเรียนป่าละอูให้มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อผู้บริโภคตลอดเวลา และยังเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตน

สวนไม้ผลของนายณรงค์เปิดโอกาสแก่ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์อยู่เป็นประจำ มีเกษตรกรในพื้นที่และต่างพื้นที่ที่มีแนวคิดในเรื่องการทำเกษตรแบบยั่งยืน เกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน และ วนเกษตร หรือผู้ที่สนใจความเป็นไปได้จากการทำเกษตรดังกล่าวแวะเวียนเข้ามาเสมอ

นายณรงค์ กือเย็น มีงานที่ภาคภูมิใจดังนี้

- คณะกรรมการกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนตำบลห้วยสัตว์ใหญ่
- ตัวแทนสภาเกษตรกรระดับหมู่บ้าน
- อาสาสมัครเกษตร
- Smart farmer ต้นแบบอำเภอหัวหิน
- กรรมการตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
- สมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ (ป่าละอูโฮมสเตย์)
- กรรมการสหกรณ์การเกษตรตำบลห้วยสัตว์ใหญ่
- ผู้นำขยายผลเกษตรธรรมชาติ
- ผู้นำท่องเที่ยวท้องถิ่น
- ผู้นำพัฒนาการเกษตรแนวทฤษฎีใหม่ (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
- เกษตรกรคนเก่ง ปี 2554 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สรุปองค์ความรู้ที่ได้

การผลิต

สามารถประยุกต์และฟื้นฟู บำรุงสภาพดินที่เสื่อมโทรม โดยใช้หญ้าแฝก ปลูกพืชคลุมดินกระดุมทองที่เหมาะสมกับทุเรียน มีการลดต้นทุนการผลิต โดยลดการใช้สารเคมี ใช้สารสกัดจากธรรมชาติเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใช้ปุ๋ยหมักสูตรต่างๆ มีการจัดการระบบน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของทุเรียน สามารถผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP

การตลาด

นายณรงค์ กือเย็น และกลุ่มทุเรียนป่าละอู พัฒนาตลาดโดยการสร้างคุณภาพทุเรียน มีการกั้นรั้วและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า โดยใช้เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของทุเรียนป่าละอูสร้างแบรนด์ขึ้นมา ภายใต้ชื่อการค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI (Geographical Indication) “ทุเรียนป่าละอู” จากข้อดีตรงนี้ทำให้ไม่สามารณำทุเรียนที่อื่นมาสวมเป็นทุเรียนป่าละอูได้ มีการสร้างตลาดโดยเจาะกลุ่มลูกค้าชั้นบน ผ่านตลาด Hypermarket ซึ่งมีข้อดีในการสร้างราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดความสำเร็จมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

- การหาความรู้อยู่เสมอ เปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับใช้กับอาชีพเกษตรกรรม
- ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- การผลิตที่ใส่ใจต่อผู้บริโภค ด้านการรักษาคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยจากสารเคมี
- การผลิตที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมโดยการให้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- การให้โดยไม่หวังผลตอบแทนโดยการเปิดสวนให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

แนวคิดในการทำงาน

ความสำเร็จในทุกๆด้านเกิดจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

ประกอบอาชีพทำสวนในแนวทางยั่งยืน โดยใช้หลักการทำเกษตรผสมผสานเกษตรธรรมชาติ และวนเกษตรเพื่อลดการใช้สารเคมี สร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวโดยผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพและปลอดภัยสู่ผู้บริโภค

ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ-นามสกุล นางสาวสุวิธยา สันตะกิจ
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์